

MIROSLAV STONIŠ

VDECHOVAL TSEM

**VŮNI POTOKA
A NABÍRAL
SVOU MILOU
DO PAMĚTI**

PROSTOR

Miroslav Stoniš

**Vdechoval jsem vůni potoka
a nabíral svou milou do paměti**

PROSTOR

Miroslav Stoniš

**VDECHOVAL JSEM VŮNI POTOKA
A NABÍRAL SVOU MILOU DO PAMĚTI**

© Miroslav Stoniš, 2013
© PROSTOR, 2013

ISBN 978-80-7260-272-8

*Tento román věnuji své ženě Janě,
jež byla světlem a teplem mého života*

*Pokud na konci života pochopíš,
že všechno je marnost, bude v tom moudrost.
Ale s takovou moudrostí nelze život začínat.
A nelze ho ani žít.*

Svetozar Igov

KAPITOLA PRVNÍ

*KDYBY SE NARODILA O ČTYŘI STA LET DŘÍVE, BYLA BY BOŽSKÝM DAREM
PRO RENESANČNÍ MALÍŘE.*

Seděl jsem v trávě, kdežto Rozárka postávala nade mnou s červenou smaltovanou konvičkou v ruce až po okraj plnou borůvek. Váhala, nemá-li se vrátit za sestrou k lesu, nakonec však přesto usedla ke mně pod houští odkvétajících šípkových keřů. Nedovedl bych rozhodnout, co se mi na ní tolik líbilo. Snad vlasy, jež se jí ve vlnách přelévaly přes ramena až na prsa, ty vlasy barvy světlého jantaru? Škoda že jantarová komnata je snad již ztracená! Kdyby do ní vstoupila, její účes by splýval s jantarovými stěnami. A jindy zářily její vlasy barvou dozrávajícího lnu, s jednou kadeří nad levým uchem ještě světlejší, takže kdyby ulehla do lánu lnu, i s ním by Rozárčiny vlasy barevně splynuly. Anebo jsem z ní ztrácel dech pro její oči, které dodávaly Rozárčině tváři nádech exotické vylučnosti a naprosté nezaměnitelnosti s jinými tvářemi? A její ústa! Již tehdy jsem věděl, že jsou to pohárky rozkoše... Ačkoli ne, tehdy jsem to nevěděl. Jak bych mohl! Tak co se mi na ní tolik líbilo? Její protáhlá vznosná šíje? Anebo to byla její ňadra? I přes hnědou teplákovou bundu jsem si dovedl vybavit jejich klenutost, již jsem později tak rád a nanejvýš vhodně přirovnával k raně baroknímu oblouku. Anebo to byl její hlas? Kdykoli jsem jej později zaslechl, skočil bych za ním, nebraňte mi to říct, i do jícnu sopky. Byl něžný a jeho hladina se často rozčeřila smíchem.

Seděla ke mně bokem, nohy skrčené pod sebou, a když utrhla hrst trávy, její tělo se zhouplo, jako by se byla vyklonila z ložky. A mně se rozsvítilo a pochopil jsem, že její kouzlo netkví v jednotlivostech - ve vlasech, v utváření rtů, v barvě a tvaru očí nebo ve vyklenutí ňader, nýbrž v něčem, co je nepostižitelné. Nic jsem o ní nevěděl, ani kolik je jí let, ale k tomu, abych se do ní střemhlavě zamiloval, mi stačilo dívat se, jak se skloněná opírá o levou dlaň a jak na ni přenáší váhu těla.

Slunce, dosud zastřené mraky s těžkými vyboulenými břichy,

náhle dopadlo na kopec a potom přeběhlo od lesů po lukách až k nám a vpadlo Rozárce do tváře. Nadechla se, jako by chtěla něco říct, avšak slova jí uvízla za rty.

V té pohorské obci jsem se ocitl náhodou. S tátou jsme se těšili, že léto prožijeme u jeho sestry v Kyjovicích, což je vesnice nedaleko Ostravy, bohužel primář plicního oddělení ho poslal do léčebny ve Vítkově. Náhle jsem nevěděl, co s prázdninami, takže jsem přikývl, když mi můj přítel Milan navrhl, abych s ním odjel k jeho babičce do Janova v Jeseníkách.

Hned druhého dne jsem spatřil, zatím pouze zdálky, dívku v černých trenýrkách a v červeném tričku. Slunce ji v tetelivém vzduchu rozostřílo, přesto jsem od ní nedokázal odtrhnout oči. Stála u potoka se svou sestrou, jež na sobě měla žluté tričko. Milan proto plavovlasé sestry pojmenoval Žlutá a Červená a hned se rozhodl pro Žlutou. Netroufali jsme si je oslovit, jen jsme je pozorovali ze dvorku nebo z prašné cesty, která vedla k jejich domku, kde v přízemí úřadovala pošta. Nebylo to k nim dále než možná sto metrů, nám se však ta vzdálenost jevila jako cesta na Aldebaran. Nazítří jsem obě dívky na dvě tři vteřiny spatřil zblízka, to když procházely kolem našeho okna. Nemohl jsem přehlédnout, že mé Červené se pod tričkem hou-pou větší prsa nežli Žluté. Též Milan si toho všiml a zklamaně se podmračil. Rozárka, jejíž jméno jsem tehdy ještě neznal, přešla kolem okna vzpřímeně, jako kdyby na hlavě nesla džbán plný vody, a vzdor fyzikálním zákonům se jí i v hlubokém stínu drželo slunce a doprovázelo ji, poslušně ležíc v jejích jantarových vlasech. Napadlo mě, že kdyby se narodila o čtyři sta let dříve, byla by božským darem pro renesanční malíře. A protože by ji každý chtěl jen pro svůj štětec, poprali by se o ni a rozbili si nosy!

Dá se říct, že jsme si dívky rozdělili zbytečně, jelikož jsme je stále pozorovali jen zdálky. Nikdy jsme si my, šestnáctiletí mladíci, netroufli vydat se na vesmírnou cestu k Aldebaranu. Ale nakonec jsme tu kosmickou vzdálenost přece jen překonali, třebaže bez vlastního přičinění. Když jsme si totiž vyšli na houby, na pasece pod lesem jsme již zdálky zahlédli v borůvčí mezi

pařezy někoho sedět. Teprve až jsme přišli blíže, začali jsme rozeznávat dvě plavé hlavy a do očí nám z temně zeleného borůvčí zasvítla červená a žlutá barva. To už jsme nemohli pochybovat, ke komu nás to náhoda postrčila! Přepadly mě rozpaky a zůstal jsem stát, protože však Milan sebral odvahu a vykročil, nezbylo mi než jít za ním. Usedli jsme a Milan předstíral, že my městští kluci nevíme, co to jsou borůvky.

„Nejsou jedovaté?“ zeptal se a dívky se rozesmály.

Němě, beze slov, jako mim jsem ustrnule zíral na Červenou, avšak výmluvný jako mim jsem nebyl, ježto jsem se ani nepohnul a tvář se mi proměnila v posmrtnou masku.

Žluté, která se jmenovala Cecílie, nikdo neřekl jinak než Cilka, kdežto Červená byla Rozálie a všichni jí říkali Rozka. Jméno Rozálie mi hned toho odpoledne zesládlo na rtech, proměňujíc se v Rozárku. Tam na tom svahu v borůvčí všechno začalo. Nikdy později jsem již nebyl tolik zmámen štěstím a současně tak sužován milostným trápením jako mezi svým šestnáctým a devatenáctým rokem, kdy jsem miloval Rozárku a kdy ona, možná, milovala mne.

Cilka se nic neostýchala a jedla z Milanovy dlaně borůvky, mně však Rozárka takovou důvěrnost nedovolila. Nemohl jsem se smířit s tím, že na ni dopadají Milanovy oči a osahávají ji. Jen ať se drží své Žluté! Náhle se Milan s Cilkou ztratili mezi smrčky a Rozárka zneklidněla. Trhala borůvky, byť už měla plnou konvičku, a v jakési roztržitosti je rozhazovala kolem sebe. Aniž na mě pohlédla, nečekaně konvičku zvedla a pustila se ze stráně dolů. Rozběhl jsem se za ní. Scházeli jsme podle lučního potoka, té stříbřitě modravé a živé stužky klikatící se v sytě zelené trávě, kde na vlhkých březích rostly žluté vyzývavé blatouchy a ze stínu trav skromně povyhlížely zapadlé drobné pomněnky.

Níže v údolí, kde z hromady kamení rostly keře šípkových růží, jsem usedl a očima Rozárku svlékal z teplákové soupravy, abych ji uviděl jen v černých trenýrkách a v červeném tričku. Věřil jsem, že jsem se čelem o čelo srazil s osudem. A jak se mělo ukázat, nemýlil jsem se. Převážil jsem se před Rozárku na loket a pohlédl jí vzhůru do tváře. Začervenala se a hrábla rukou do trávy. Po chvíli vstala a zadívala se zneklidněně k lesu.

„Zapískej na ně,“ požádala mě netrpělivě. „Už musíme domů.“
„Však oni se ukážou, Rozárko,“ namítl jsem.

Slunce ji chtivě vtáhlo do své ohnivě rudé kovářské výhně a já se zhrozil, že její bunda i tepláky zaplanou ohněm a ta tolik krásná dívka mi před očima uhoří.

„Milan nemá rozum,“ řekla a kopla do drnu, až se rozprskl na všechny strany. „Nevrátíme se k nim?“

Ale jen jsme vykročili, les se od nás začal vzdalovat jako ve zmatku ustupující armáda. Nikterak mě to nepřekvapilo a zjištění, že rozvlněná krajina není statická, jsem měl za přirozenou zvláštnost a jedinečnost jesenických kopců.

„Hvízdej!“

„Rozárko,“ usmál jsem se, „vždyť oni nezabloudí. Počkáme na ně tady.“

Pohodila ramenem a usedla nad úvozovou cestu, avšak stále se ohlížela k lesu. Utrhla plnou hrst trávy a potom na mě krátce pohlédla. „Co to tam máš?“ ukázala na můj svetr a rozhodila trávu kolem sebe.

„Verše,“ zaradoval jsem se, že k ní promluví místo mě, když mně se nedostává krásných slov, Fráňa Šrámek. Vyhrnul jsem si svetr a zpod košile vytáhl knížku. V těch měsících snad nebylo dne, abych neměl v ruce tu či onu básnickou sbírku. Žil jsem se Šrámkem, Seifertem a Nezvašem, Halasem, s Wolkrem, ale i s málo srozumitelným Holanem, jehož sloky se zakletými slovy mne vzrušovaly svou tajemností. Jejich verše jsem znal nazpaměť a přeříkával jsem si je, kudy jsem chodil, jako si seminarista přeříkává modlitby.

„Ty u sebe nosíš...“

„Chceš, já ti kousek...“

Jaká náhoda, že jsem si toho dne vzal do lesa právě Šrámka! Ale jakápak náhoda, toho léta to byl můj nejmilejší básník. Myslel jsem si, že s ním posedím v trávě, jen co nasbíráme něco hub, a místo toho sedím proti Rozárce! Kdoví, kmitlo mi hlavou, zdali Fráňa Šrámek kdy hleděl do dívčí tváře tak hezké a milé, jako právě teď já! A hned jsem si namluvil, že této výsady štěstí se dostalo pouze mně. Kdyby si to přála, bez váhání bych hodil všechny verše za hlavu. A přesto bych o nic

nepřišel: četl bych tu nejhezčí poezii, totiž samotnou Rozárku, jež byla, to jsem již tam na úvozové cestě věděl najisto, nad všechny básničky.

„Rozárko, víš, jakou školu budu za dva roky studovat?“ Nedala najevo, že by ji to zajímalo. „Akademii výtvarných umění. Stanu se slavným, slibuji ti to!“

Vysoko na louce se objevili Cilka s Milanem a Rozárka vyskočila a běžela jim vstříc. Dokonce i v plandavých teplácích byl její běh vzrušující a já si pod hrubou látkou domýšlel Rozárčiny kmitající se nohy. Kdepak nohy baletek v ostravském divadle! No ale po pravdě musím přiznat, že i ty se mi v *Labutím jezeru* líbily a že jsem si je potom doma přenášel na papír.

Rozárka odvedla Cilku stranou a o něčem se s ní dohadovala. „Dal jsem jí pusu!“ přiškrceným hlasem mi Milan vykřikl do tváře.

Jak by mohl dát Cilce pusu, když já se neodvážil chytit Rozárku ani za ruku!

„Rozka letos skončila školu, je jí čtrnáct. Cilka je mladší,“ sděloval mi.

„To ti tak věřím!“ strčil jsem do něho, až se zapotácel.

„Že je Rozce čtrnáct?“

„Žes dal Cilce pusu!“

Záviděl jsem mu jeho odvalu a nejraději bych ho praštil do nosu.

Dívky přišly k nám a Rozárka již nespěchala. Podala Cilce ruku a usedla s ní do stínu šípkového houští. Mluvili jsme o ničem a já s překvapením shledával, jak je to rozkošné mluvit o ničem a dívat se na dívčí rty, modravé šťávou z borůvek. Zůstali jsme tam ještě celou hodinu a Rozárka se zvedla, teprve až vysílené slunce na hřebenech okrvavilo ježaté hlavy smrků a zapadlo za ně.

Díval jsem se, jak dívky scházejí k prvním domkům utopeným v kučeravé zeleni zahrad, a do očí mi ještě chvíli svítily červené konvičky. Do smrti je budu považovat za nejkrásnější nádoby na světě. Kdepak čínské vázy!

Sestoupili jsme s Milanem po kamenných schodech k potočku a ponořili nohy až po kolena do vody. Pakliže jsme byli

kamarádi už od třetí třídy, teď nás navíc spojovala láska ke dvěma sestrám, takže jsme si byli ještě bližší. Aspoň jsem si to tehdy myslel. Milan se po chvíli vrátil do domu, avšak já u potoka ještě zůstal a znovu jsem prožíval právě uplynulé odpoledne. Občas se z vody vymrštili dva tři pstruzi, odněkud zaštěkal pes, ale potom jsem zaslechl dívčí smích, nesoucí se ke mně po hladině. V předtuše jsem sestoupil do vody... Po proudu se v zátočině cáchaly Rozárka a Cilka jen v tričku a trenýrkách a v dětské ještě hravosti po sobě šplíchaly, běhaly za sebou a rozkopávaly kolem sebe vodu, jež se od jejich nohou rozstříkovala na všechny strany v jiskřivých šplíchancích. Sestupoval jsem potokem po čtyřech a schovával se za širokými listy lopuchu. Anebo že by to byly listy devětsilu? Protože to nevím, ať tedy lopuch roste na březích janovského potoka, kdežto devětsil nechť zůstane názvem avantgardní umělecké skupiny. Jakmile jsem přišel k dívkám blíže a hrozilo, že mě uvidí, padl jsem do vody na břicho a nade mnou se sklenul průsvitně zelený baldachýn z lopuchů. Vdechoval jsem vůni potoka a nabíral svou milou do paměti. Sestry si kostkou mýdla umývaly ruce, nohy i tváře a jejich trička i trenýrky se jim mokré lepily na tělo.

Renoire! Gauguine! Manete! Kde jste, všichni vy malíři! Tady byste teď měli v úžasu stát! Ačkoli ne, hned jsem to chvatně odvolal, tahle scéna na potoce byla stvořena jen pro mé oči. Vraťte se do Paříže, pánové Renoire a Manete! A vy, pane Gauguine, odplujte nejbližší plachetnicí zpátky na Tahiti či na Markézy za svou vahine Marií-Rosou Vaeoho, tady na janovském potoce nemáte co dělat!

Už nikdy jsem hezčí výjev nespatriil. Kdykoli jsem později vzal do ruky štětec, vždycky jsem nejdříve zahlédl Rozárku v potoce před janovskou poštou a teprve pak se mi před očima zjevoval obraz, jež jsem se chystal namalovat.

Dívky po chvíli s ručníkem přes rameno vyběhly na cestu a ztratily se v domě. Vdechoval jsem dráždivě natrpklou šťávu vytékající z nalomeného lopuchu. Zůstal jsem ležet na oblázcích a přivolával si zpátky právě uplynulou scénu... Teprve po chvíli jsem ucítil, jak je voda běžící po omletých kamenech studená, a naskočila mi husí kůže.

Rozárka se mi zjevovala před očima a bránila mi usnout. Viděl jsem, jak se její prsty kmitají v borůvčí, jak temně modré plody drží mezi rty, jak přeskakuje luční potok, jak usedá pod šípkové keře a slunce jak si ji bere do ohně kovářské výhně. Jeden ten obraz střídal druhý, až se překrývaly jako paleolitické kresby na stěnách altamirské jeskyně. V hrudi mi jedna za druhou třaskaly a milostně mě zraňovaly miny se samovznětlivou náloží lásky, které mi vpozdvečer naložila k srdci tam pod šípkovými keři janovská plavovláska.

Ve svých šestnácti letech jsem se neustále ohlížel za dívkami a přenášel jejich tváře i postavy do skicáku, ale už další den jsem o nich nic nevěděl. Avšak té noci pod zkoseným stropem podkrovního pokoje mi všechno napovídalo, že jsem se zamiloval, a to neodvolatelně, navždycky a nadosmrti. A třebaže již uplynulo tolik let od toho večera, stále to platí - navždycky a nadosmrti a neodvolatelně. Vyklonil jsem se z okna a uslyšel vodu padající pod kamenným mostem z vysokého splavu a matně světélkující v měsíčním světle. Klenba mostního oblouku zesilovala její zurčení jako ozvučná deska houslí.

Nakonec mě roztrásla zima a seskočil jsem do pokoje. Oblékl jsem si kalhoty a svetr a sešel do přízemí. Také Rozárka bude určitě vzhůru! Rovněž jí se jistě neustále vracejí obrazy z dnešního odpoledne a podvečera! A možná že též ona teď sedí v okně, obrací oči k našemu stavení a vzpomíná na mne... Seběhl jsem k poště, propadnuvší se do hlubokého ticha. Když jsem pohlédl vzhůru do nebeské klenby, zalehlo mě něco tak velebného, až mi to vyrazilo dech. Nekonečné pláně nebe, blouznil jsem, nekonečný prostor lásky! Moci teď vyjít po schodech do pokoje, usednout na postel vedle své milé a vzít ji za ruku... Pojď se mnou ven, Rozárko, zašeptal bych, hvězdnatá noc nám ustlala milostiplné lože na lukách.

Z toho vidíte, jak jsem zapadl do Šrámkových veršů a proměňoval se v jejich lyrického hrdinu. Milostiplné lože na lukách? Dnes se tomu usmívám, avšak tehdy bych se byl hněvivě vrhl na každého, kdo by chtěl to milostiplné lože zpochybnit. Nevím, proč jsem si myslel, že Rozárka spí v pokoji, jehož okno vede na cestu, avšak tolik jsem si přál, aby se v něm ukázala její tvář, až

jsem uvěřil, že se to stane. Rozárko, ráno se budu k tobě modlit ranní milostnou modlitbou, večer pak milostnou modlitbou večerní a o půlnoci milostnou modlitbou půlnoční. A dennodenně ti budu na jazyk klást tu přeslaskou hostii lásky... Opravdu právě tak jsem to řekl, *budu ti klást na jazyk tu přeslaskou hostii lásky*. A nebylo to z Fráni Šrámka!

Protože okno zůstávalo prázdné, z nedočkavosti a v jakémsi až bláznivém omámení jsem zahvízdal na prsty, načež se rozštěkali všichni psi jak z Janova, tak z Petrovic, avšak v okně se nic nepohnulo. A tak jsem zapískal podruhé a potřetí. Pstruzi rozespale skákali nad hladinu, ovce na protější stráni se naříkavě rozbečely a hvězdy jedna za druhou padaly z nebe na vesnici a rozbíjely střechy, až to řachalo. Země se chvěla a lesy se temně rozhučely, jen to okno stále nic, k němu můj hvízdot nedolétl! V okamžiku, kdy jsem se sklonil pro kámen, abych jej hodil do mlčenlivého okna, rozrazil domovní dveře pan Jurečka, Rozárčin otec. Povytáhl si trenýrky nad břicho a spustil hrozivým hlasem: „Tak ty nepřestaneš! Co máš tady co budit lidi! Hned se ztrať!“ A máchl do tmy sevřenou pěstí.

Hnán setrvačností hodil jsem zvednutou paží kámen proti oknu. Ozval se řinkot skla tříštícího se o dlaždice. Na okamžik jsem ztuhl. Na cestu jsem vyběhnout nemohl, to bych panu Jurečkovi padl přímo do rukou, a tak jsem sklouzl po břehu k balvanům, kde jsem zakopl, ztratil rovnováhu a svalil se na záda do vody, hned jsem se však zvedl a utíkal proti proudu. Na dvorku jsem se svlékl do naha a kalhoty, trenýrky, tričko i svetr rozvěsil na plot. Když jsem vešel do síňky, Milanova babička po zákonu náhody otevřela dveře z kuchyně a rozsvítila. Moje nahota paní Čimburovou udeřila do očí, než však stačila vykřiknout úlekem, jak se v takové situaci sluší, prosmýkl jsem se do podkroví.

Pan Jurečka mě v té tmě nepoznal, ujišťoval jsem se. Vždyť nemůže vědět, že nějaký Filip Beránek vůbec existuje! Ale to rozbité sklo bych měl zaplatit, jenže to bych se musel přiznat ke svému zločinu. Jak z toho ven?

Ráno jsem se probudil pozdě. Milan si také přispal a zrovna snídal. Dům byl prázdný, ježto paní Čimburová odešla úřadovat na místní národní výbor a pan Čimbura odjel s vozíkem do lesa na soušky.

„Zdálo se ti o Cilce?“

Milan položil na stůl hrnek s meltou a přemýšlel. Chystal se mi sdělit něco důležitého, co změní osud světa na příštích sto let. „Tak jsem ti nad tím uvažoval... Co bys řekl tomu, že ty bys chodil se Žlutou a já s Červenou?“

„Ty s Rozárkou?“ užasl jsem. „A já že bych s Cilkou... Snad si nemyslíš, že bych mohl chodit s děvuchou, co se už s někým líbala!“

„Co s někým? Se mnou! A já jsem tvůj kamarád.“

„Tak ty bys s Rozárkou... Cha! A to tě nenapadlo, že by tě nechtěla?“

„Jak to můžeš vědět?!“

Připadalo mi to trapné, takhle se dohadovat o lásce, takhle s ní *kupčit*. Nás s Rozárkou už nikdo nerozdělí! Ještě jsme si to nestačili říct, ale na našem vztahu už teď visí rudá pečeť věrnosti, již nikdo nikdy nerozloží.

Když neuspěl, mávl nad tím rukou a odešel za dědou, kdežto já jsem vyběhl do podkroví a usedl za stůl. Všechno, co jsem dosud nakreslil, byly než čmáranice, teprve dnes začnu *tvorit*! Tak dlouho jsem se díval na čistý papír a držel nad ním ruku, až mi zdřevěnělo zápěstí. Jak jsem se těšil na ten okamžik, až na papír položím první čárku, tak teď se mě zmocňovala stále větší nejistota. Jindy mi odlétal od ruky jeden obrázek za druhým, avšak toho dne všechny končily zmuchlané na podlaze. Nedařilo se mi Rozárku zachytit tak, aby bylo zřejmé, že ten, kdo ji kreslil, kreslil ji z lásky. Anebo že ona sama je obrazem lásky!

V jednu za mnou přiběhl Milan, abych šel k obědu. Zvedl zmuchlaný papír, a když poznal Rozárku, začal sbírat z podlahy i ty ostatní, ale vytrhl jsem mu je. A k obědu jsem nešel; nebylo na světě síly, jež by mě dostala od stolu. Po třetí hodině přede

mnou leželo sice pouze sedm obrázků, zato jeden hezčí než druhý. Víím, co říkám, a stojím si za tím i dnes, po padesáti sedmi letech! Tři kresby byly, jak jsem si uvědomil, kupodivu ilustrace ke Šrámkovu *Splavu*. Byly zobrazením básníkových lásek, těch smutných i těch hravých a rozmarných, a všechny měly tvář i tělo mé Rozárky. Procházela se mezi básněmi a jednotlivé sloky se pod jejíma nohama čeřily a probouzely k novému životu. To se rozumí, že básníkova milá neměla na sobě tepláky, nýbrž lehké zřasené závoje. Rozkvetlé šlahouny šípkových růží obrůstaly její paže i lýtka a přichytávaly se jejích nahých boků. Další čtyři obrázky se zrodily u potoka. Na prvních dvou jsem sestry zobrazil, jak skotačí ve vodě a šplíchají po sobě, zatímco na třetím a čtvrtém zůstala Rozárka v potoce sama. Na tom, který se mi již tehdy líbil nejvíce, jsem zachytil, jak jednu její nohu až do půli lýtek obtéká proud a druhou nohu Rozárka zvedá v tanečním výskoku nad hladinu. Byla nahá, třebaže jí z ramenou padal přes prsa jakýsi hedvábný cár, avšak ten je nezahaloval, naopak k nim jen přitahoval oči. Když jsem Rozárčina ňadra kreslil, dotýkal jsem se jich nikoli v představách, nýbrž ve skutečnosti, tak byl ten zážitek živý a skutečný. Hmatatelný! Vítr přivál do obrázku květy šípkových růží a několik jsem jich nechal dosednout na Rozárčin Venušin pahorek.

Kdo by chtěl mé obrázky zpochybnit, dostal by ode mě pěstí! Byl jsem odhodlán vyrazit s nimi ven, seběhnout před poštu, a protože věc nesnesla odkladu, tlouct na dveře, aby všichni v domě věděli, že nastal osudový okamžik, a to jak pro Rozárku a pro mě, tak pro výtvarné umění. V poslední chvíli jsem si však uvědomil, že pan Jurečka by, umění neumění, obrázky roztrhal. Vzhledem k tomu, co by na nich spatřil, bych se mu ani nemohl divit.

S obrázky v ruce jsem vyhlížel k poště marně, na cestě běhaly za pejskem jen dvě Rozárčiny nejmladší sestřičky Vlastička s Věrkou a dvakrát se tam objevil její starší bratr Vojtěch. Třásl jsem se na ten okamžik, až Rozárka vyjde ze dveří a slunce vpadne do jejích vlasů, z jejichž záře na okamžik oslepnu!

Ale nevyšla. A tak jsme s Milanem vyběhli na protější stráž, jež byla tak srázná, že místy jsme postupovali po čtyřech.

Ze svého nového stanoviště jsme viděli, co se děje za poštou a v přilehlé zahradě. A samozřejmě že jsem si nemohl nevšimnout, že vytlučené okno je již zasklené, a tak mě napadlo, že jsem je možná nerozbil. Když jsem se po hodině začal smířovat s myšlenkou, že toho dne již Rozárku neuvidím, objevila se s kolem ve dveřích a rozjela se k Petrovicím. Hnal jsem se ozlomkrk dolů na asfaltku a Milan utíkal za mnou. K petrovickým domkům jsme přiběhli s jazykem na vestě a pobíhali z místa na místo, avšak Rozárka byla pryč. Možná že anihlovala po srážce s antihmotou. To ovšem říkám jen tak, protože něčemu tak zákazonosnému bych nemohl uvěřit.

Po chvíli jsme ji zahlédli, jak se dolní cestou na protějším břehu vrací k Janovu. Když nás postřehla, zvedla se ze sedla a šlapala tak rychle, že nám nezbylo než závod vzdát. Proč s námi nechtěla nic mít?!

Večer jsem již v předstihu čekal nad potokem na kamenných schodech, až Cilka s Rozárkou vyjdou z domu s ručníkem přes rameno. V okamžiku, kdy jsem si začal připouštět, že se toho včerejšího krásného obrazu nedočkám, kmitly se dole po proudu bílé nohy a zasvítilo tam žluté a červené tričko. A černé trenýrky. Jak se mi ty trenýrky líbily! Přeběhl jsem po oblázcích blíž, padl do studené vody na břicho pod lopuchy a bylo mi krásně jako v těch hodinách, kdy jsem seděl za stolem a kreslil potoční scénu, již jsem měl znovu před očima.

Ještě jsem zaslechl smích a výskot a pak potok osiřel, přesto mi však na chvíli zůstaly před očima dívčí nohy, ty nohy k zulíbání. Ale abych nebyl k smíchu - co jsem tehdy mohl vědět o líbání nohou! Když jsem se vrátil domů, z podkroví jsem uviděl, že Milan někam odjíždí na kole. Všiml jsem si, že na vedlejším stole zpod odloženého časopisu růžkem čouhají jakési papíry. Protože mi byly povědomé, vzal jsem je do ruky: byly to mé zmuchlané kresby, teď pečlivě vyžehlené, a na každém listu stálo tiskacími písmeny *Z lásky pro Rozku nakreslil MILAN*. Roztrhal jsem je a rozházel po stole, aby i beze slov bylo vše jasné. Sešel jsem na dvorek zrovna ve chvíli, kdy se Milan vrátil. Odhodil kolo na plot a vykřikl, že mluvil s Rozkou.

„Zítra půjdou na borůvky! Máme je počkat ve tři pod břízou.“

Rozběhl se do podkroví. Pro ty své kresby, aby je odnesl Rozárce? Za chvilku byl zpátky a tvářil se, že si útržků na stole nevšiml.

Nazítří jsme seděli pod břízou už o půl třetí, já se sedmi kresbami, avšak dívek jsme se nedočkali ani do čtyř. Vrátili jsme se domů a Milan poslal svou desetiletou sestru Lidku, aby se jich zaběhla zeptat, proč nepřišly.

„Nikam nesměly,“ řekla nám, když se udýchaná vrátila. „Zítřka se budou stěhovat, musely pomáhat.“

Přitáhl jsem ji k sobě a zatřásl s ní. „Nemůžou se stěhovat!“ „Říkala mi to paní Jurečková,“ hájila se.

„Kam se budou stěhovat?“

„Pryč.“

„Lidko, kam pryč?! Někam daleko?!“

Pokřčila ramenem. Co mi ještě zbývalo ze života? Uzavírá se v šestnácti, dřív než jsem Rozárku políbil! Zůstane po mně jenom těch sedm kreseb, nic víc.

Vzpamatoval jsem se a postrčil Lidku zpátky k poště. „Upaluj a zeptej se, kam se stěhují. Rozumíš, Lidko? Kam!“

Za dvě tři minuty byla zpátky s takovou zprávou, že lepší už přinést nemohla: Cilka jí prý řekla, že budou bydlet na horním konci Janova, někde blízko Petrovic. Ale hlavně se ukázalo, že má v rukávu ještě druhou skvělou zprávu. „Synci, máte jít hned k plotu za jejich zahradou, děvuchy vás tam budou čekat.“

Byli jsme u plotu dřív, než Lidka domluvila. Nejdříve se ukázala Cilka a opět měla na sobě žluté tričko a krátké černé trenýrky. Opřela se o plot a hezky se usmívala. Rozárka přišla až za chvíli v kvítkovaných modrých šatech, jež jí sahaly do půli lýtek, a byla bosá. To bylo poprvé, kdy jsem ji spatřil v šatech. Jak ta byla hezká! Zatmělo se mi z toho v očích a zapochyboval jsem, zdali se mi v mých kresbách podařilo aspoň něco z její krásy zachytit.

„Přišly jsme jenom na skok, musíme pomáhat balit a tak,“ řekla Cilka.

Mohl bych Rozárce obrázky podat přes plot, jenže mi to připadalo nevhodné. Kdybych jí podával košík hub, pak ano, ale obrázky, do nichž jsem ukryl všechno, co k ní cítím? Jde přece

o milostné vyznání! A ovšem také o kumšt. „Rád bych se s tebou prošel, Rozárko,“ natáhl jsem k ní přes plot ruku.

Zavrtěla hlavou a ohlédla se k domu, aby dala najevo, že se již musí vrátit.

I kdyby mě pan Jurečka měl k smrti uvláčet koňmi po polních cestách, i za tu cenu jsem musel k Rozárce. Vyšvihl jsem se na plot a dopadl na kolena k jejím nohám. Také Cilka se přehoupla přes plot a vzdalovala se s Milanem podle žitného lánu a ani se neohlédla.

„Rozárko, něco jsem ti přinesl...“

Sedli jsme si za keře rybízu, abychom tak nápadně netrčeli. Prohlédla si obrázky, a přestože již bylo málo světla, všiml jsem si, jak se začervenala. Červeň z jejích tváří vmetla svou barvu i na papír!

„Jsem tady nahý.“

„To je umění, Rozárko.“

„Ale nahý? To přece...“

„Zapomněla jsi? Stanu se slavným malířem. Tvoje portréty budou viset v galeriích, takže budeš slavná taky. Po celý život už budu malovat jenom tebe!“

„Ale proč jsi mě nahou...? Moje...“ sáhla si na prsa, ale jen v náznaku, „přece jsi je nikdy neviděl!“

„Ale viděl! I pod teplákovou bundou, protože malíři mají oči, že vidí -“

„I pod bundu?“

„Pod povrch věcí, Rozárko.“

„Tak to se na mě už radši nedívej, když jsi takový.“

„Tobě se moje obrázky nelíbí?“ zeptal jsem se, ale jen proto, abych se dočkal jediné možné odpovědi - že jsou moc hezké a že mi za ně děkuje.

„Já si je nemůžu vzít. Táta by mě zabil, že jsem ti dovolila, abys mě nahou, i když já ti nedovolila... Opravdu už mě nikdy nesmíš...“

„Tak mi aspoň řekni, Rozárko, jestli se ti mé obrázky -“

„Nejvíc se mi líbí ten, jak jsem tam nahý.“ A opět se začervenala. „Vůbec bych se nedivila, kdybys byl jednou slavný.“

To jsem chtěl slyšet! Ano, budu slavný, neboť to řekla ta,

kteřá si zaslouží, abych jí věřil do posledního slova. Přiklonil jsem se k ní, ale vyskočila a strčila mi obrázky do ruky. „Já si je opravdu nemůžu vzít, uznej to sám.“

Odběhla k plotu a opírajíc se o něj lokty zneklidněně se dívala za žitný lán. „Kde ti dva zase trčí!“ hněvala se.

Traktor s valníkem zastavil před poštou a hned nato vyšli s almarou pan Jurečka s Vojtou. Stáli jsme s Milanem na dvorku a celé to divadlo sledovali s velkým zájmem, ježto na scénu vběhly dvě herečky. Jak by bylo úžasné, proměnit se v Rozárčině novém domově v prkno vedle její postele! Každého rána by na mě šlápla a já bych zaskřípal na pozdrav *dobré jitro, Rozárko*, a až by si na mě stoupla večer, zaskřípal bych *dobrou noc a sladké sny, Rozárko. Ať se ti někdy zdá také o věrném prkně u tvé postele!*

Vydali jsme se s Milanem dolní cestou podle potoka k Petrovicím. U prastaré lípy, jež mě až ohromovala svým mocným zdrsnělým kmenem, jsme odbočili na kopec. (Když jsem k ní přišel po čtyřiapadesáti letech, všiml jsem si tabulky se státním znakem, jež lípu označovala za *PAMÁTNÝ STROM*. Ovšemže památný! Vždyť kolikrát jsme pod ní s Rozárkou za první tmy sedávali v objetí!)

Vnořili jsme se do lesa mezi mladé buky. Sešli jsme níž a měli jsme dům s dřevěnou pavlačí, jež se táhla podél čelní stěny, jako na dlani. Ona to vlastně ani pavlač nebyla, spíš to byl dřevěný balkon. Pavlač, ochoz nebo dřevěný balkon, co na tom záleží! Vždyť se časem promění ve stejně krásný renesanční balkon, na jakém stála čtrnáctiletá Julie Kapuletová a nasloučala, omráčena náhlým poznáním lásky, horoucím vyznáním šestnáctiletého Romea Monteka.

Naše dvě herečky se činily, běhaly od valníku do domu a přenášely židle, šatstvo i nádobí, stejně jako jejich o několik let starší sestra Hilda, kdežto na pana Jurečku a Vojtu zbývaly těžší kusy. Za nejlepší výstup jsem považoval ten, kdy si Rozárka přehodila přes hlavu peřinu. Potácela se s ní dvorkem, vrážela do Cilky a mně se zdálo, že i na tu dálku slyším její smích. Její výstup mě uchvátil natolik, že jsem jej ocenil potleskem. A to jsem netušil, že nepotrvá dlouho, a Rozárka bude vystupovat

v opravdovém divadle, byť ochotnickém! V roce 1956, kdy jí už bylo šestnáct, jsem neváhal přijet z Prahy, abych ji spatřil ve *Zdravém nemocném*.

Pan Jurečka nás možná zahlédl, protože postrčil děvčata přes práh. Chvíli jsme ještě posedávali mezi stromy a věřili, že se herečky opět objeví, nakonec nám však nezbylo než se smířit s tím, že režisér nic neví o milostných zápletkách a že krásné herečky již na scénu nepustí, a tak jsme odtáhli domů.

Ráno jsem se rozhodl, že počkám na Rozárku, až se bude vracet ze směny ve Slezské tvorbě. Půjdeme spolu a polibky, jež jsme si dosud z ostychu nedali, poneseme na svých rtech jako příslib něčeho, co teprve přijde.

Seděl jsem na zídce kamenného mostu pod chrpově modrou oblohou a pod sluncem, jež se rozhodlo ve svých termonukleárních kamnech rozmařile zatopit naplno. Mohlo si to dovolit, paliva mělo dost ještě na několik miliard let. Ze splavů plavně sjížděla zurčivá voda, pstruzi sbírali z hladiny utonulý hmyz, lopuchy při břehu se kymácely a propůjčovaly nehybným kamenům zdání, že též ony se pohybují v lopuchovém rytmu. Ve dvě hodiny pět minut a třicet sedm vteřin, jak ukazovaly mé sovětské hodinky *poběda*, jsem nejdříve nad živým plotem ze sestříhaných smrčků spatřil Rozárčiny vlasy, v nichž to jiskřilo úštěpky slunečních střeptů, a pak už ji celou. Nesla se po silnici rozverným krokem mažoretky a myslím, že věděla, že na ni čekám, byť k mostu ani nepohlédla. Jenže nešla sama! Vedla peloton postarších žen a mně se zdálo nevhodné se k nim přidat. Táhl jsem se za nimi v odstupu padesáti metrů. Ženy jedna po druhé scházely ze silnice domů, až Rozárka zůstala sama. Poklekla, že si jako zavazuje tkaničku, a pohledem pod paží se přesvědčila, že jdu za ní.

Ustoupil jsem ze silnice k potoku a čekal, pošle-li mi znamení. Vyskočila, a aniž by ji napadlo, v jaké mě zanechává beznadějí, utíkala a vzdalovala se mi. Už jsem se chtěl vrátit a nakreslit, jak visím ve smyčce oprátky, když tu seběhla z asfaltky přes dřevěný most na dolní prašnou cestu a krátce mávla, ať jdu za ní. Oprátka se ze šibenice utrhla, v poslední chvíli se mi dostalo císařské milosti!

Most se pod mými kroky rozhýbal. Rozárka se opřela o plot a čekala, až k ní přiběhnu. Vztáhla ruce nad hlavu, přičemž se jí nádherně pohnula prsa, utrhla několik švestek a jednu mi podala. „Já bych si ty obrázky přece jenom vzala,“ řekla a začervenala se. „Jestli mi je chceš ještě dát.“

„Už se nebojíš, že tě táta zabije?“

„Já je schovám.“

„Nakreslím tě ještě stokrát, Rozárko. Tisíckrát!“ ujistil jsem ji a nedělal si hlavu z toho, zdali tak veliké předsevzetí dokáží splnit. A přesto jsem je splnil! Vstupovala do mých kreseb a obrazů po celý můj život. Nepřeháním, opravdu, portrétoval jsem jenom ji. „Každé ráno ti pod šálek čaje položím jednu kresbu a pokaždé to bude tvůj portrét a vždycky jiný, Rozárko. Jednou veselý, jednou smutný, to podle nálady a atmosférického tlaku.“

„Ty umíš tak hezky mluvit.“

Plot se při každém jejím pohybu prohýbal dozadu. Váhavě mi podala druhou švestku a na tisícinu vteřiny mi pohlédla do očí. „Už musím jít, abych to doma neslízla. Přijdeš večer? Zase sem, mezi šestou a sedmou. Ale na silnici mě už nečekej! Byly by řeči,“ pravila varovně a já jsem uhranutě sledoval, jak ta slova splývají z jejích tak smyslně vykrojených rtů.

„Řeči, že se máme rádi? Ale takové řeči by se mi líbily!“

„Mně ne,“ ujistila mne, a aniž by mi dopřála chvilky, abych mohl říct něco na rozloučenou, přeběhla dřevěný most a po každém šestém sedmém kroku si po kúzlečím způsobu povyskočila. Rychle se mi ztrácela z očí.

Přišel jsem na místo schůzky již o půl šesté. Ohlížel jsem se k asfaltce, za níž stál Rozárčin dům, a šířila mě obava, že moje milá na mě zapomněla a nepřijde. Ale přišla. Řekl jsem, že přišla? Přiběhla! A sukně kolem ní pvlávala. Měla na sobě kvítkované modré šaty, jež jsem už znal ze zahrady, a vlasy si svázala sametkou. Byla udýchaná, což se mi líbilo, poněvadž jí zrychlený dech rozhýbával ňadra. Nemohla se mě dočkat a spěchala, jen aby už byla u mě! Podal jsem jí obrázky a Rozárka, co jiného, se začervenala.

„Já nechci, abys mě ještě někdy maloval.“

„Rozárko, pořád tě budu kreslit. Budeš moje věčná inspirace.“

„Až odjedeš studovat do Prahy, to vám tam budou sedět nahé modelky?“

„Ale já stejně budu kreslit jenom tebe.“

„A to se ony nestydí? Sedět nahé.“

„To je umění, Rozárko. Kumšt. Nesmíš v tom vidět něco nemravného.“

Vytáhla obrázky z desek, jen tak letmo je prohrábla a desky mi vrátila. „A teď se nedívej,“ přikázala mi. „Zavři oči!“

Domyslel jsem si, že uvidím něco vzrušujícího, a víčka jsem nedomkl. Rozárka si šaty nadzvedla až po břicho a všech sedm obrázků zastrčila za kalhotky. Kdybych nechal oči zcela otevřené, její bělostná stehna a břicho ploché jako nedopečený bochník chleba by mě byly oslepily! Mohlo mě napadnout, že mé obrázky skončí na tak rozkošném místě? Bude jim tam líp než v Louvru.

„Kam jsi je schovala?“ zeptal jsem se, aby uvěřila, že jsem se nedíval.

„Už musím jít,“ přešlápla z nohy na nohu.

„Celé odpoledne jsem se tak těšil! Rozárko, na kopci si sedneme pod rozkvetlý strom, co nevidět vyjdou hvězdy, jen co je spočítáme –“

„Teď už žádný strom nekvete,“ přerušila mě.

„Ale když si pod něj sedneš ty, tak rozkvete třeba i smrk,“ ujistil jsem ji.

I kdyby se obrázky pod kalhotkami pokrčily, nic by mi to nevadilo, právě naopak! Získaly by tím tu pravou milostnou patinu. Kdyby teď kolem procházeli takoví mistři jako Leonardo, Raffael či Renoir nebo Matisse, zvesela bych na ně zvolal – pánové, v takovém rozkošném údolí vaše kresby jistě nikdy nespočívaly!

Opřela se o plot a nad něčím přemýšlela. Utrhla tři švestky a opět mi jednu podala. „Cilka si myslí, že Milan... že ji vlastně ani nechce. Opravdu ji nechce?“

„Nevím, Rozárko.“

„A to se ti nesvěřil... Víš, i mně se zdá, že Milan...“

Cožpak jsem jí mohl říct, že je blázen do ní? Protože jsem nevěděl, jak z toho ven, zeptal jsem se: „Víš, co bych si teď přál?“

Proměnit se v ty obrázky, které jsi tak hezky schovala, vyhřívát se tam a –“

„Ty ses díval! Ale já už opravdu opravdicky musím. A díky za ty...“ a sáhla si letmo na břicho. Ani na mě nepohlédla a rozběhla se, na silnici však zvolnila. Ještě chvíli jsem viděl její hlavu vznášející se nad křovím, ale pak jsem se už musel smířit s tím, že jsem sám.

V každé druhé větě oslovuji Rozárku jménem, proč mi také ona někdy neřekne Filipe? Abych ten smutek zaplašil, představoval jsem si, že s Rozárkou stojím na zšeřelé půdě a dívám se, jak zvedá sukni a vytahuje zpod kalhotek sedm obrázků. Její bílé tělo mi pak plašilo spánek málem po celou noc.

Nazítří jsem na Rozárku opět čekal na mostě, avšak vracela se z práce na kole, a byť si mě všimla, nezastavila. Proč si se mnou tak zahrává? Lidka, jež tu scénku viděla ze dvorku, přiběhla na most, celá dychtivá mi pomoci, protože nic se jí tak nelíbilo jako se zaplést do těch podivuhodných her lásky, o nichž už začínala tušit, že jsou nadevšecko vzrušující. Rozběhla se k Jurečkovým a já šel pomalu za ní; ještě jsem nedošel ani do poloviny cesty, a již utíkala zpátky.

„Tak co?! Co říkala?!“

„Nejdřív mě musíš vzít na koníka.“ To bylo její, rajtovat na mně! A tak jsem podřepil, vyskočila mi na ramena a kolena mi vrazila pod bradu. „Chystají se na borůvky, Filipe, hned teď.“

Rozběhl jsem se, párkrát divoce poposkočil a zařehal radostí. Pod mými kopyty to jen jiskřilo a podkovy cinkaly! Lidka se mě držela za hřívku a výskala.

Sotva jsme vyšli na polní cestu, Rozárka s Cilkou se vynořily zpod kopce. Šly vzpřímeně a červené konvičky nesly na hlavě. Cilka měla na sobě teplákovou soupravu, kdežto Rozárka se nesla ve volných temně modrých šatech, jež se na ní v lehkém větru vzdouvaly. Došly na louku k rozsochaté bříze, a když pohodily hlavou, konvičky spadly do trávy. Opřely se o bílý kmen, zkřížily nohy a čekaly na nás. Nebylo těžké si domyslet, že tu kompozici pro mne připravil patron nás malířů svatý Lukáš s tím, abych Rozárku ještě dnes večer zachytil na papír.

Stoupali jsme vzhůru a pod patami nám vířily obláčky polního prachu. Dívky byly samý smích, poskakovaly v úvozové cestě a poštuchovaly se. Protože jsem chtěl jít s Rozárkou aspoň chvíli sám, pokoušel jsem se vklínit mezi ně, jenže marně. Milan se loudal pár kroků stranou, kopal do kamenů a pozoroval svět zpod obočí. Táhl se za ním podmračený stín. Občas pozvedl hlavu, nepodíval se však na Cilku, nýbrž pokaždé jen na Rozárku. Jeho pohledy byly tak prudké, až jsem se obával, aby ji nedeřily do zad a nepovalily na zem. Chtěl jsem ji před těmi nebezpečnými pohledy chránit, chytil jsem ji proto za ruku, hned mě však odstrčila. Utíkala k lučnímu potoku a přeskočila ho. Cilka běžela za ní, a jelikož točila nad hlavou konvičkou, vzduch kolem ní se rozzářil do červena. Šli jsme podle potoka vzhůru, když tu zapraskalo křoví a před námi stála srna. V úleku odskočila stranou, a než jsme vydechli překvapením, byla pryč. Nikdo by mi nevymluvil, že rovněž ji mi seslal svatý Lukáš! Přestože jsem ji neměl před očima déle než tři vteřiny, stačilo to, abych si ji uložil do své malířské paměti.

Na pasece, jež klínovitě vbíhala do lesa, se to borůvkami jen modralo. Chvíli jsme jenom tak posedávali v trávě, ale brzy jsem se převážil na loket a lehl si vedle Rozárky. Díval jsem se vzhůru do její tváře se stejným zanícením, jako když mniši, strádající nedostatkem lásky, upírají oči na obraz krásné Panenky Marie. Občas se ke mně naklonila, jako by mi chtěla něco říct, ale přes borůvkovou šťávou umazané rty jí nepřešlo jediné slůvko.

„Rozárko, pod kopcem teče potok.“

„Hm.“

„Řítí se splašeně přes balvany, byli jsme tam s panem Čimburou na houbách. Nechceš se tam podívat?“

„Bolí mě nohy.“

Měl jsem to za výmluvu. Nepřišlo mi na mysl, že zatímco my s Milanem vstáváme až po osmé a pak vysedáváme u potoka, čteme si a opalujeme se, Rozárka už od šesté hodiny stojí ve Slezské tvorbě u svého hlučného stavu.

Rozevřel jsem Šrámkův *Splav*, mezi jehož listy jsem založil svou včerejší kresbu, na níž se Rozárka opírá o plot a s rukou nad hlavou trhá jablko. Já vím, že trhala švestky, ale jablko v její

dlaní vyvolávalo představu těch časů, kdy na zemi žili jen Adam a Eva. Jaké štěstí, že Hospodina neuposlechli a do jablka se zakousli! Protože až s tím prvním kousnutím se zrodila na světě láska, jak jsem si ten prastarý příběh vysvětloval a jak jsem také právě v takovém duchu po mnoha letech namaloval olej o rozměru 75 krát 121 centimetrů. Rozárka byla nesvá, když jsem jí svou kresbu podal, jako by nevěděla, co s ní.

Cilka mě vyzvala, abych něco přečetl, když už jsem si s sebou vzal knížku. A tak jsem napůl zpaměti četl jednu báseň za druhou. Dívky podřeply do borůvčí a Milan jim pomáhal sbírat, jednu dlaň borůvek hodil do Cilčiny konvičky a druhou, tu mnohem větší, do Rozárčiny. Všiml jsem si té nespravedlnosti a myslím, že si jí všimla rovněž Rozárka, avšak nebylo jí to proti mysli.

Protože Šrámkovy verše padaly do hluchých uší, odložil jsem knížku do trávy a podřepil vedle Rozárky. Milanovi pak nezbylo než pomáhat pouze Cilce.

„Proč jsi mě nakreslil s jablkem? Zapomněl jsi, byly to švestky.“

„To ti vysvětlím, až budeme sami, Rozárko.“

„Měl bys nakreslit taky Cilku.“

„Kresba je jenom kresba,“ řekl Milan a přisedl k Rozárce z druhé strany. „Ale zítra skočím do Jindřichova a koupím tam film.“

„Ty nás vyfotíš, Milane?“ Rozárka se zaradovala, přiklekla k němu a položila mu dlaň na rameno. „Já mám tak málo fotek, vlastně skoro žádné.“

Před šestou byly konvičky plné. Když jsme se sesedli k sobě, přišel čas, abych Rozárku opět pozval k potoku. Nepochyboval jsem, že vstane a podá mi ruku, ale místo toho zavrtěla hlavou.

„Snad bys nedělala fóry,“ divila se Cilka. „My na vás s Milanem počkáme.“

„Už jsi zapomněla? Slíbily jsme si, že zůstaneme pohromadě.“

„A co kdybych si před tebe klekl, Rozárko?“ Vskutku jsem poklekl, ale neobměkčilo ji to. „A když prosebně udeřím hlavou o zem?“ Padl jsem čelem do trávy, netuše, že tam leží špičatý kámen. Jen to břinklo, tělem mi projela prudká bolest a měl jsem černo před očima.

Ještě to chvíli trvalo, než Rozárka povzdechla a řekla: „Ale ne aby sis myslel... My se hned zase vrátíme.“

V ten okamžik byla bolest pryč. Abych mohl být s Rozárkou sám, bez váhání bych si rozbil hlavu i do krvava! Uchopil jsem svou milou za ruku, ale po třech čtyřech krocích se mi vysmekla.

Vešli jsme z prosluněné paseky do lesa, který stál ztichle, zšeřele a zasmušile a kde všechno bylo temně hnědé. Temně hnědé kmeny se šupinkami lišejníku nás zajaly a držely mezi sebou. Klouzali jsme po hladkém, temně hnědém jehličí, též vzduch byl temně hnědý, stejně jako rozsypané smrkové šišky. Rozárce vázl krok a ohlížela se. Zmocnil se jí neklid a udržovala mezi námi odstup dvou kroků.

„Já se bojím,“ řekla tiše, ale nepodívala se na mě.

„A čeho, Rozárko?“ Jak rád jsem vyslovoval její jméno! Půvabu mu dodávalo také to, že znělo jako ze starých časů, kdy láska byla veliká a osudová, ježto nepřicházela častěji než jednou za život. „Čeho by ses bála?“

„Divokých sviní,“ odvětila. „Prý někde tady nad potokem mají kaliště, říkal pan Pospíšil z lesní správy. Ale proč tak chceš, abych s tebou šla,“ nedůvěřivě na mne pohlédla, „tam někam dolů?“

„Vichřice tam povalila staré buky, leží jeden přes druhý, obrůstá je mech a všude roste kapradí, je takhle vysoké, sedneme si mezi ně a budeme tam spolu jen tak sedět. Sedět anebo... Už jsi někdy ležela v kapradí, Rozárko?“

„To pusť z hlavy, že bych si s tebou lehla.“

„Ale v kapradí, to přece -“

„Ani do kapradí si s tebou nelehnu. Za nic na světě,“ dodala rozhodně.

„Víš, je to tam jako v pravěku. A budeme sami, Rozárko, sami v hlubokém lese. Pravěkém.“

„O žádný pravěk nestojím.“

Odvrátila hlavu a zachvěla se, nabírajíc k pláči. Zastyděl jsem se, že mou vinou trpí, a aby si snad nemyslela, že jí chci ublížit, souhlasil jsem, že se vrátíme. Avšak nebesům se to nelíbilo! Už po několika krocích se ozvalo zaburácení a obloha hřměla, jako